

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1885 Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'au trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului „Tribuna“.

Sibiu, 5 Aprilie st. v.

Diarele maghiare ne spun, că în clubul partidului „liberal“ ministrul de „justiție“ dl Teodor Pauler a enunțat, că guvernul consideră desființarea curții cu jurați din Sibiu drept un bun mijloc pentru înfrânarea presei naționale-conservatoare, care stăruie, ca statul ungar să rămână ceea-ce a fost și este și acum, „de jure“ un stat poliglot.

Această enunțare a ministrului, ce-i drept, nu poate fi decât un „ballon d'essais“. Mai nainte de a răspunde în dietă la interpelațiunile ce i s'au făcut cu ocaziunea procesului de presă al „Tribunei“, ministrul voiesce să scie, cum l-ar judeca lumea, dacă s'ar pronunța pentru desființarea curții cu jurați din Sibiu. El a enunțat această desființare înainte de toate în clubul liberal, pentru-ca să vadă, care sunt vederile oamenilor, de care guvernul poate să dispună îndeosebi și în cestiunea aceasta. În urmă enunțarea s'a divulgat, pentru-ca să se pronunțe și alte cercuri politice din țeară și opiniunea publică din străinătate, ca să păstreze pentru opinia publică europeană aparențele liberalismului maghiar atât de faimos odinioară.

Această încercare s'a făcut în nisece împregiurări cu totul nefavorabile pentru guvern și pentru națiunea maghiară.

I-au trebuit guvernului mai multe luni de zile, pentru-ca să se îmbărbăteze a formula o încercare de răspuns la interpelațiunea deputatului Orbán, și acum, când se enunță răspunsul, întreaga cestiune e mai mult ori mai puțin uitată. În același timp lumea, atât în țeară, cât și în străinătate, e preocupată de alte cestiuni mai actuale și pentru ea mai importante ca întrebarea, dacă Maghiarii se compromit ori nu prin desființarea curții cu jurați din Sibiu.

Cât pentru opiniunea publică din țeară, presa maghiară și cercurile politice

maghiare sunt atât de preocupate, încât nu pot decât să-l împingă pe guvern înainte pe calea ce a apucat; ear' cât pentru opiniunea publică străină, în ea nu mai este destul interes pentru o cestiune ca desființarea unei curți cu jurați din Ardeal.

Guvernul va fi dar' împins, nu ne îndoim, pe calea cea greșită, și dacă el însuși nu-și va trage la timp seamă, va desființa curtea cu jurați din Sibiu și ne va trimite pe viitor la Cluj ori la Oșorheiu, ca să ne judece concetățenii nostri maghiari.

Adecă nu mai e frasă, când țicem: Turcul te bate, Turcul te judecă.

Noi așteptăm răspunsul oficial al ministrului, pentru-ca să ne putem pronunța apoi mai lămurit. Căci nu e treaba noastră să împedecăm guvernul, pe care îl combatem, de a face o greșală, care lui îi strică, ear' noue ne creează o pozițiune pe cât de grea, pe atât de onorabilă. Noue ne vine la socoteală să putem țice în fața poporului nostru și a lumii întregi: Maghiarii nu știu să dispună potrivit cu interesele țerii și cu vederile lumii moderne de puterea ce le este încredințată; ei fac abus de ea, poate chiar fără ca să-și dea seamă, că este un abus ceea-ce fac.

Revistă politică.

Sibiu, 5 Aprilie st. v.

Cestiunea afghană a fost în zilele din urmă din nou obiect de discuție în amândouă casele parlamentului englez. Mai mulți membri ai guvernului, precum și însuși Gladstone au vorbit, fără însă de a se fi limpede situațiunea într-o direcțiune sau alta. Cabinetul așteaptă raportul oficios al lui Lumsden. Cu privire la scirile mai nouă, cumcă Rușii își continuă înaintările spre fluviul Murghab, cabinetul n'a putut să dea desluciri. Dintre toate declarările făcute în parlament mai importantă e aceea, că Emirul afghan a fost într-o adevăr orientat despre câmpul de luptă din Cusc încă de pe timpul, când era în Raval-Pindi, și că toate învoirile cu lordul Dufferin s'au făcut în deplină cunoștință a pozițiunii.

Din declarările cabinetului nu se poate omul cătuși de puțin orienta asupra situațiunii. Pregătirile de război, ce e drept, se continuă, chiar și conchemarea rezervelor s'a îndeplinit; până când însă va ajunge armata aceasta în Afghanistan, vor trece mai multe luni. Dacă e drept aceea, că Rușii înaintază direct spre Herat și că vor cu ori-ce preț a-l ocupa, atunci Englezii cu anevoie vor mai pute împedea ducerea în deplinire a acestui plan. Trupele afgane de sigur nu se vor pune în calea Rușilor, dar' e probabil și aceea, că chiar Afganii se fie călăuzi Rușilor, deoarece cea mai mare parte a raselor afgane e înclinată mai curând a pacta cu Rusia decât cu Anglia.

„Vossische Zeitung“ comunică, că Rușii întăresc Batum-ul la Marea-Neagră și concentrează acolo masse mari de trupe. Dela Batum duce o cale ferată spre Baku lângă Marea-Caspică via Tiflis.

Din toate se vede, că Englezii au rămas cu mobilizarea foarte îndărăt, nici nu s'au hotărât încă definitiv pentru o mobilizare, sau nu sunt în clar încă despre ex-

tinderea aceleia. Probabilitatea unei străbateri prin Afghanistan încă nu e asigurată. Sir Petru Lumsden s'a retras spre granița persică, de unde nu va pute apăsă Herat-ul, de unde însă va pute cu atât mai ușor retră dinaintea Afganiilor, cari nu pot suferi pe Englezi.

În urma celor mai nouă sciri comunicate din Londra, acolo nu se mai sperează de loc o aplanare pacifică a conflictului, deoarece pe de o parte Rusiei e imposibil, de a renunța la teritoriul din Pendjeh, adăpat cu sângele soldaților ei, ear' pe de altă parte Anglia l-a reclamat de proprietatea sa.

Din Rusia se scrie, că Giers pretinde rechemarea lui Lumsden dimpreună cu suita sa și înlocuirea lor prin persoane mai puțin provocatoare.

„Standard“ publică umătoarele cuvinte, pe cari corespondentul seu din Berlin le-a audiat eșite din gura unui bărbat de stat german cunoscut, în momentul când se primă la Berlin scirea despre cea din-tăiu luptă dintre Ruși și Afgani:

Un resbel anglo-rus este acum inevitabil. Anglia trebuie să declare resbel, dacă voiesce să păstreze India și să mențină prestigiul și influența ei în Asia. Este adevărat că Țarul ca și d. de Giers sunt animați de idei pacifice; de asemenea este probabil că generalul Komaroff a lucrat din propria sa inițiativă și contrar ordinilor primite dela Petersburg, dar' un incident de aceeași natură se poate să se mai repete.

De aceea Anglia trebuie să se ceară dela Rusia o deplină și întreagă satisfacțiune, precum și garanții eficace contra reîncepterii ostilităților. Dacă Rusia va răspunde printr'un refus, Anglia trebuie să declare resbel, mai cu seamă că prestigiul englez a fost deja atins prin scirea, că cinci sute de Afgani au găsit moartea într-o luptă cu Rușii, scire care se va împrăscia repede pretutindeni. Resbelul va fi localizat în Asia, căci se vor lua toate măsurile necesare în acest scop, pentru a se feri Europa de toate relele și inconveniente unui resbel. Dar' totul, în momentul de față, depinde dela cestiunea de a se sci, dacă d. Gladstone se simte destul de tare pentru a declara resbel.

Correspondentul din Viena al foii „Kölnische Zeitung“ telegrafează acestei foi, că între Germania și Austro-Ungaria decurg pertractările pentru a exopera o rezolvare pacifică a conflictului ruso-englez. Între Berlin și Viena ar exista în această privință un schimb contin de note telegrafice. Scirile din Berlin însă se îndoiesc despre aceea, dacă principele Bismack ar considera de sosit momentul pentru a pași ca mijlocitor, cu atât mai puțin, că până acum nu a fost recercat în privința aceasta nici de către Anglia nici de către Rusia. Situațiunea în tot cazul nu s'a îmbunătățit. Gladstone a comunicat ce e drept declarările Rusiei, că aceasta nu are de cuget să înainteze mai departe și că nu s'a dat nici un ordin de înaintare, dar' e întrebarea, dacă nu va întreveni earăși ceva neprevăzut, ce să-și silească pe Ruși a face un pas mai departe.

Cestiunea chineză se află aproape de o rezolvire. În Tonking armistițiul s'a efectuit și retragerea Chinezilor se așteaptă pe săptămâna viitoare. Generalul Briër de l'Isle e încunoscîntat deja despre învoirile celor două guverne, și acum înceheierii de pace nu-i mai sunt puse alte pedeci. Deși din Francia se expediază mereu trupe spre Tonking, aceste se întemplă numai din precauție, deoarece și în Paris se așteaptă cu încredere înceheierea definitivă a păcii.

Răspunsul guvernului la interpelațiunile deputaților Orbán și Babeș.

Într'unul din numerii precedenți ai „Tribunei“ am fost împărțit scirea, că ministrul de justiție a schițat în clubul guvernamental răspunsul ce-l va da la interpelațiunile deputaților Orbán și Babeș. „Egyetértés“ află acuma despre cuprinsul aceluși răspuns, ce până acum în dietă nu s'a dat, următoarele:

„Ministrul recunoasce, că atitudinea naționalităților antimaghiară a curții cu jurați din Sibiu, care se manifestează în hotărârile sale, stîrnesce îngrijiri și că trebuie aflat un remediu.

Ridicarea curții cu jurați din Sibiu e cel mai acomodat mijloc, pentru-ca verdictele curții cu jurați să nu mai servească ca un sprigin agitațiunilor antimaghiare. Ministrul se ocupă și cu idea aceasta, ține însă de superfluă o dispozițiune a legislativei, deoarece curtea cu jurați din Sibiu se poate șterge și simplu prin o ordinațiune și să se transpună în un oraș maghiar. Ministrul pune în răspunsul ce are să-l dea în perspectivă o astfel de ordinațiune. Legislativa a împuternicit în 1879 guvernul, ca să dispună pe calea ordinațiunilor asupra localisării curților cu jurați. Acum ministrul n'are decât să schimbe ordinul. — Tot astfel a împărțit în conferența de ieri a partidului guvernamental ministrul-president Coloman Tisza răspunsul ce are de cuget să-l dea la interpelația lui Vincențiu Babeș. Babeș a interelat pe ministrul de interne din incidentul interpelației lui Blasiu Orbán încât e adevărat că în timpul ultim au obvenit conspirații naționale și dacă au obvenit, ce a întreprins guvernul în contra aceloră? Ministrul declară în răspunsul ce are să-l dea, că într-o adevăr înainte cu de cece ani a obvenit un cas, anume casul cu Miletici și că atunci vinovatul și-a primit pedeapsa meritată. Dar' deși guvernul nu are cunoștință că se plănuiesc conspirațiuni, totuși dînsul urmăresce cu atențiune agitațiunile dușmănoase statului, ce le săvîrșesc naționalitățile în Ungaria, și el asigură și pe interelat, că dînsul a luat la ochiu și pe singuraticii conducători ai agitațiunilor și dînsul (guvernul), când va crede de lipsă sau se vor ivi lucruri, pentru cari interesul statului cere o pedeapsă hotărîtă, va și sci că ce datorință are față cu interesele statului și va purta grije, ca conducătorii agitațiunilor naționale să fie aspru pedepsiți.“

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Raport special al „Tribunei“.

Ședința V din 4/16 Aprilie 1885.

Cetindu-se protocolul ședinței trecute, se autentică.

Presidiul prezentează petițiunile deputaților St. Tamaș și T. Herman pentru acordarea concediului de 4 zile. Se încuviințează.

Presentându-se din partea presidiului mai multe petițiuni se transpun toate comisiunilor respective.

La ordinea zilei a fost raportul comisiunii verificatoare. Nefind referentul comisiunii de față, ședința se ridică la 11 oare hotărîndu-se ținerea ședinții următoare mâne la 9 oare înainte de ameați.

Reuniunea maghiară de cultură.

(Continuare din Nr. 74.)

Vorbind d-l Vajda despre autonomia Ardealului și despre pasivitate dice:

„După cum știu până acum sunt cunoscut ca prea sincer. Nu pentru aceea n'am tractat așadar programul român că doară nu l-aș cunoaște, sau că m'aș face că nu-l cunosc cuprinsul aceluia. Îl cunosc foarte bine; știu că nu numai că autonomia Ardealului se cuprinde în el, dar și aceea, că ea formează punctul prim. Știu și aceea că Românimea pune cu preferență pond pe această autonomie, din cauză că în o Transilvania autonomă, chiar dacă ea s'ar vedea lipsită de drepturi, totuși pe baza majorității sale numerice ar vedea în aceea garanția pentru susținerea integrității sale și deoare-ce aceea ce doresce de patru sute de ani și pentru recăștigarea căreia chiar și în dieta Sibiană dela 1863—64 s'a arătat inclinată la jertfe, ca adevărat în locul drepturilor individuale vătămăte mai în fie-care ți, se poată figura ca națiune regnicolară — numai o anumită poziție autonomă a Ardealului o vede ca putend exista fără ca naționalitățile din Ungaria să o poată considera aceasta ca vătămăre (deoare-ce constituțiunea Ungariei nici în vechime nu a fost basată ca a Ardealului pe mai multe națiuni regnicolare. Prin aceasta așadar naționalitățile ardelene nu ar câștiga drepturi nouă, ci s'ar restabili numai în drepturile lor vechi. Din contră în starea fusională de acum, deși nu ar fi greu a afla un mod, care se poată servi într-adevăr ca o garanță reală, totuși aceasta (deoare-ce nu putem aștepta privilegii) ar duce la constituirea Ungariei după sistemul națiunilor federative. Nu există însă nici un prospect ca aceasta să se execute și prin învoirea națiunii maghiare. Un atare stat federativ deși — privind spre exemplu la Elveția — ar păre încântător, totuși după o examinare mai amănunțită, luând în considerare și poziția noastră etnografică, tare mă, îndoiesc că în consecuențele lui ultime nouă Românilor ne-ar fi în patria noastră spre folos.

„Din contră știu și aceea, că nu e în programul Românilor ruperea totală a Ardealului din complexul de stat al Ungariei. Ardealul ar forma și atunci o parte întregitoare a statului ungar și afacerile ce ar căde afară de autonomie, s'ar rezolva în dieta Ungariei.

„Ce sens, sau mai bine țiș ce folos practic avea afacerea dacă în răspunsul meu aș fi început a diserta despre programul român? Ce-am făcut eu? Am luat în considerare starea existentă și am spus în răspunsul meu modestă-mi părere. Am luat cu deosebire în considerare și aceea, că stau față în față două națiuni, națiunea română și maghiară, ale căror interese vitale ar cere ca să viețuiască la oaltă în unire cât de bună. Da, dar' amândouă și-au format câte un astfel de program, care în cele mai esențiale puncte sunt antipozi. — În privința aceasta numai așa s'ar pute apropia, dacă una din două ar abdice de punctul contrar programului celeilalte. Dar' aceasta nici una nu o voiesce, deoare-ce crede că prin aceasta jertfesc interese mari. Maghiarul dice: Să știți, Valachi, că noi suntem mai gata a lupta pentru

Ardeal până la ultima picătură de sânge decât să-l rupem decât Ungaria. Cu acest preț nu ne putem împăca cu voi nici când. Românul dice: Cu noi n'aveți pentru ce să vă luptați voi compatrioții maghiari. Noi nu cerem ca să ne dăruieți Ardealul, dar' fiindcă ați adus legea de uniune necondiționat fără de a ne garanta înțelegerea nedumeririlor noastre naționale și deoare-ce o astfel de liniștire n'am câștigat nici după aceea, nu cereți prin urmare, ca să fim mulțumiți cu o stare atât de nesigură.

„Maghiarul răspunde la aceasta: Ei dar', Valachilor, noi putem fi mulțumiți cu voi când faceți pasivitate?! Chiar prin aceasta dovediți, că negați unitatea legală a statului ungar! Dacă nu sunteți îndestulați, pentru-ce nu alegeți deputați în dieta legală a țerii, ca aceia să mijlocească vindecarea vătămărilor voastre presupuse; atunci îndată v'ar merge mai bine.

„La aceasta „Valachul“ earași răspunde: Dar' cum poți vorbi astfel compatriotule maghiar?! Nu voi ați creat o lege electorală, încât și dacă ne-am pune în cap, abia am pute alege față cu corteșirile voastre în Ardeal mai mult de vre-o doi deputați, de care ne plac nouă?

„În Ardeal locuiesc aproape un milion și jumătate de Români; e oare aceasta o reprezentanță proporțională? Și alții ne-au spus-o de ne-numerate ori că ne-ar merge mai bine, dacă nu am persista în pasivitate. S'au aflat între noi și de aceia cari pentru-ca să-i întoarcă pe Români la activitate, n'au cruțat nici jertfe de bani, spre a scoate o foaie, s'au expus încă și suspectărilor, cu toate că și noi cunoaștem între dinșii mai mulți Români cinstiți, cari sunt scuțiți de suspectări, deoare-ce au făcut bune servicii națiunii noastre și se bucură ori decâte-ori pot face ceva spre binele conaționalilor lor. Și noi dorim întocmai ca și dinșii buna înțelegere, dar' numai astfel am pute ajunge la rezultatul dorit, dacă am pute dovedi cu exemple, că în faptă mai bine le merge naționalităților cu politica activă; aceasta însă nu suntem în poziția a o pute face.

„Pune-ți prietina Maghiare mâna pe inimă și spune că oare Românii din Ungaria sunt pasivi? Și cu cât le merge mai bine? Ba în parte le merge și mai rău, — dovadă e că în contră lor maghiarisarea s'a pornit mai curând. Caută numai la districtul Cetății-de-peatră, care a fost totdeauna activist și încă nu opozițional, ci guvernamental; și-a pierdut mai întâiu tribunalul, apoi s'a sfâșiat în trei părți astfel încât nici după nume nu mai există? Și cât de ușor ar fi fost fără de nici un ajutor banal din partea statului, a ajuta — singur prin o promovare binevoitoare ca, dacă și-a pierdut altele, să aibă cel puțin o școală medie, pentru care avea adunat deja fondul de bani și care se putea înființa cu atâta ușurătate folosind spre aceasta casa comitatensă zidită oarecând prin dinșii?

„Sau dacă țiș, compatriotule maghiar, că frații noștri din Ungaria sufer tocmăi pentru renitența noastră, se nasce întrebarea dacă o poți dice și despre Rutenii din Ungaria de sus? Nu s'au închis trei gimnasilor din Turocz-Szt.-Márton, Ziniováralya și Lipto-Szt.-Miklos și reuniunea lor „Matica“? Vei dice, că închiderea acestora s'a

făcut din cauza tendențelor lor panslaviste. Se poate să aibi dreptate, dar' nu lua în nume de rău, dacă ne aducem aminte, că tot cu aceleași învinuiri nebasate ne tractați și pe noi. E nefundată și învinuirea cu negarea unității statului; noi n'am cugetat nici când a sparge întregitatea statului.

„Ce lucră dar' „pasivitatea valachă“?

„Nu face alt-ceva decât că dă expresiune nemulțumirii. Românii plătesc dări, își dau copiii soldați pentru apărarea patriei, suportă toate greutățile publice și pe lângă toate că statul îi împărtășește de beneficii în o proporțiune atât de necorespunzătoare, totuși sufer și-și împlinesc toate datorințele cetățenesci; în municipii deși în măsură mică (deoare-ce sunt împedecați prin numărul mic al reprezentanților lor) sunt totuși activiști. Singur la alegerea de deputați dietali (ceea-ce e drept, ear' nu datorință) nu iau parte. . . . Românii nu voiesc să se revoalte, deci nu au alt mijloc de a da expresiune viuă nemulțumirii lor naționale, decât pasivitatea. Prin aceasta ei nu voiesc să facă nici un rău nimănui, nici Maghiarului, nici altuia, și cu atât mai puțin patriei — pasivitatea nu e alt-ceva, decât un *memento*, care voiesce să țiș: Frate nu uita să fi drept față cu fratele teu!!!

„Ei dar' mapele acele ale Daco-României? — răspunde Maghiarul — cutezați să negați că Valachii cer autonomia Transilvaniei pentru a realiza fantasia Daco-României?

.... „Pentru-ce voiți să popularizați în noi cu astfel de vorbe cugetul acesta? — răspunde Românul. Nu se leagă de noi nimic. Avem destulă minte pentru-ca să vedem, că dacă am fi toți Leonida, încă nici atunci nu am pute-o săvârși aceasta numai cu puterea noastră. Mulțumită lui D-deu, ura încă nu a înădușit la noi prudența într-ata se, încât să ne aruncăm în o alianță, prin care se poate că ne câștiga pentru câțva timp prezentul, dar' ne-am săpa totodată și groapa viitorului. Cu așa ceva nici nu avem să ne ocupăm serios și să ne ostenim, deoare-ce și dacă am presupune (după cum cetim în cuvântarea lui Nicolau Wesselényi), că unirea rasei noastre nu aparține imposibilităților absolute, aceasta s'ar pute întâmpla numai dacă vreodată puterile europene ar afla, că este în interesul lor propriu o astfel de comasare. Atunci însă aceea s'ar executa ori am voi noi ori ba. Dacă într-adevăr ar veni acest timp, întrebare-ar oare puterile că Ardealul e autonom, ori ba?

„Când istoria dovedește despre nimicirea atâtor diplome și pacte legate de vecie, ar mai forma vre-o pedecă o bucată de hârtie, fie pe dinsa scrisă ori-ce lege? Ce cauză ar avé deci Românii ca din tendență daco-romanistă să dorească desființarea uniunii sau ca Ardealul să capete autonomie? . . . De ce folos e dar', ca Maghiarul să se întoarcă cu neîncredere dela un popor, ca și poporul român, care chiar în urma poziției sale (dacă numai nu i se atacă prin dînsul cestiunile sale vitale) și a intereselor sale de conservare, trebuie să dorească binele, ear' nu răul Maghiarului!

O telegramă.

Cluj, în 15 Aprilie n. 1885.

(Fine.)

Cetind la timpul seu cele amintite în „Közlöny“, denunțarea tradusă și altele, mă miram că nu se iau măsuri de a se pedepsi „trădătorii de patrie“, dar' aceste nici n'au întârziat, căci la câteva zile după denunțarea din „Bpesti Hirlap“, pe la sfîrșitul lui Februarie senatul universității a introdus cercetare disciplinară în contra lui Silvestru Moldovan și în contra tinerilor, cari și-au dat consimțământul la trimiterea felicitării și dintre cari pe unii i-a numit Silvestru Moldovan, cu ocaziunea interogatorului.

Cercetarea aceasta, după cum suntem informați, a fost foarte superficială. Savantul corp universitar a gândit, că a dat de un complot, și că tinerii români, în frunte cu Silvestru Moldovan au ținut adunări, în cari, Doamne ferească, vor fi plănuit cine scie ce grozăvenii contra statului; cu toate că junimea n'a avut și nici n'a putut avé adunare în cestiunea aceasta, fiind tot lucrul improvizat și tinerii români și-au dat consimțământul lor la adresa de felicitare după cum s'au întâlnit din întâmplare unul cu altul și cu Silvestru Moldovan pe stradă ori în cafele. Aceasta e cauza, că n'a putut fi avisată întreaga junime înainte de expedarea adresei și aceasta nici n'a fost de lipsă, siguri fiind, că întreaga junime va aproba acest pas. Și probă contrară n'am audiat să se manifesteze, nici prin țiare n'a apărut. Dar' cu toate acestea comisiunea aleasă din sinul senatului și încredințată cu interogațiile își dădea toată silința să scoată la iveală mărturisirea, că s'a ținut adunare.

Tinerii români au spus unul câte unul lucrul așa cum s'a întâmplat și vedend comisia, că nu poate ajunge la rezultatul dorit de ea, a luat fasiunea fiecărui tiner la protocol, fără însă să-l autentice cu respectivul, afară de fasiunea lui Silvestru Moldovan, care a cerut să i se cetească protocolul și l'a și subscris.

Nu putem trece cu vederea aci fasiunea ce a depus-o un tiner dintre cei citați de senat, dl Enea Draia, de loc din Abrud-sat și jurist de anul prim. Acest domn, precum se vede, slab de fire, a negat, că dînsul și-ar fi dat consimțământul la trimiterea adresei, cu toate că s'a învoit în prezența a doi tineri, cari din întâmplare au fost de față, dar' intimidat a călcat adevărul, și-a tradat colegii, și-a pătat sfințenia cuvântului dat.

Am adus acest cas ca exemplu, ca tinerimea în grele timpuri să bage bine de seamă în cine își razimă încrederea, căci, durere, există și oameni de aceia, cari „pentru un blid de linte“ sunt în stare să-și vîndă sufletul. Ear' încât pentru dl Enea Draia, țișem tinerimii: „*hic niger est, hunc tu Romane caveto.*“ —

Pe baza unei astfel de cercetări superficiale și pe baza protocoalelor nesubscrise, savantul senat universitar s'a adunat, a chibzuit și a hotărît cu hotărîrea sa a adus-o la cunoștința interesărilor în 27 Martie n. a. c.

Înainte de a publica în traducere și în întreg cuprinsul seu această sentență, care în

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová.

tradusă din limba boemă

de Prof. Dr. Urban Iarník.

(Urmare din nr. 76.)

Pe măsutele și sîrînele cele lustruite îi era frică să puie ceva, ca să nu se strice lustrul, și dulapul cela cu părăi de sticlă, în care se aflau îngrămădite atâte mărunchișuri, frumusele, era în odaie numai ca ispită, cum țișea bunica. Căci dacă copiii, cărora prea mult le plăcea să sară împregiurul lui se atingeau de ceva, muma lor îi certa rău. Îi plăcea însă, când avea pe brațe pe micuța Adela, să seșă la clavier, căci copilașul, de câte-ori se punea pe plâns, tăcea, când bunica începea să bată încetător în taste. Și Bărbica de câteva-ori o învăța pe bunica să sune cu un deget: „Acestia sînt cai, caii mei“ — și bunica, legănând capul, își nota cântecul și țișea totdeauna: „Ce nu iscodesc oamenii! Ai gândi că este închisă acolo o păsăruică; răsună ca nisce glasuri nu altceva.“

Când nu era silită, bunica, nu intra în odaia aceea. Dacă nu avea nici pe afară, nici în casă nimica de pus la cale, îi plăcea mai bine să seșă în cămăruța sa, care se afla lîngă cuine și la odaia slugilor.

Cămăruța bunicii era făcută după gustul ei. Lîngă o sobă mare era o laviță, de-alungul zidului era patul bunicii, îndată, la sobă, după pat, era lada cea vâpsită și la zidul celalalt patul Bărbicii, care și-a fost cerut dela maică-sa voia ca să se culce în cămăruță cu bunica. În mijloc sta masa de lemn de teiu cu picioarele în cruce, ear' de-asupra atîrna dela tavan în jos o porumbiță, drept simbol al sfîntului Duh. În colțul cel la fereastră sta roata de tors, furca cu caierul legat, în caier era înfipț fusul și pe cuiu se afla vîrtelnița. Pe perete atîrnau câteva ico-nițe de sfinți, de-asupra patului bunicii o cruce, împodobită cu flori. În fereastră într-o oală de flori înverdia mușcată și busuioc, ear' într-un săculeț de pânză atîrnau fel de fel de ierburi de leac: floare de teiu, de soc, cămilă și alte asemenea, spișeria bunicii.

După ușă se afla o cristelniță de cositor. În saltarul mesei era cusutura bunicii, o colecție de cântece bisericesci, un drum de cruce, un

ghem de șinoare pentru roata de tors, ca să le aibă la nevoie, crida cea de Bobotează și o luminare sfințită în sîrbătoarea Întîmpinării Domnului, pe care o avea totdeauna la îndemână și o aprindea în vreme de furtună. Pe sobă era cutia cu scăpărătoare. În odaie, într-adevăr, întrebuițau la făcutul focului o sticlă, umplută de fosfor, însă bunica nu voia să aibă ceva cu unealta aia a dracului. Numai odată făcî încercare și cine scie cum, își arse o gaură în șurțul, ce-l avusese două-deci și cinci de ani, ba țișea că mai că se înneacă.

Dela acea vreme încoace nu mai luă sticlă în mână. Îndată își procură scăpărători, copiii îi aduseră sdrențe de iască, făceau chibrituri, muiau vîrfăturile lor în pucioasă și bunica, avend uneltele sale scăpărătoare cele obicnuite pe sobă, se culca cu mintea liniștită. Copiilor le plăcea și lor mai bine așa, și în fie-care țiș întrebau pe bunica, dacă nu-i trebuiesc chibrituri, căci voiau să-și facă.

Ceea-ce însă mai mult le plăcea copiilor în cămăruța bunicii, era lada ei cea vâpsită. Le plăcea să se uite la pupii albaștri și verzi cu frunze cafeii, crinii cei albaștri și păsăruice roșii galbene în mijlocul lor toate zugrăvite pe

o față roșie; dar' bucuria lor era și mai mare, când bunica deschidea lada. Era însă la ce să te uiți! Partea cea din jos a căpacului era întregă întreguță lipită cu ico-nițe și rugăciuni, aduse că daruri de vr'un pelerin. Apoi era acolo și o ladă mică și câte și mai câte lucruri într'însa! Cărți de familie, scrisori căpătate dela fată din Viena, un săculeț mic de pânză plin de bani de argint, trimiși bunicii dela copii pentru îmbunătățire, pe care însă ea nu-i cheltuise, ci îi păstra, ca să-și fie de bucurie. Era acolo și o cutioară de lemn, într'însa cinci șinoare de granate, pe care atîrna un ban de argint cu chipul lui Iosif, împăratul și al Mariei Teresiei. De câte-ori deschidea cutioara aceasta, — și ea o făcea aceasta totdeauna, când copiii o rugaseră, — avea obiceiul să țiș: „Utați-vă, dragii mei, granatele aceste mi le dete răposatul vostru moș la nuntă și talerul acesta mi-l dăruie Iosif, împăratul cu însăși mâna sa. Bun domn era el, Dumneșeu să-și dea mărirea cea vecinică! De! când voi muri tot are să fie al vostru“, adăuga totdeauna închidend cutioara.

(Va urma.)

felul ei este nu cap de operă, trebuie să ne oprim puțin la un lucru, care stă în legătură cu sentința.

În ziua în care li s'a publicat junilor acușați hotărârea, a apărut în „Kolozsvári Közlöny“ nr. 72 o notiță, care a fost reprodusă și în coloanele „Tribunei“ (nr. 62) și pe care sîntem siliți a o reproduce aci din nou, ca cetitorii și publicul român să se convingă, că diaristica maghiară din superficialitate și din rea voință succește lucrurile, ca Strîmbă-lemn arborii cei drepti și le falsifică. Notița sună astfel:

„Cetitorii nostri își pot aduce aminte, că universitarul Silvestru Moldovan, dimpreună cu mai mulți colegi ai sei au trimis o telegramă de felicitare „Tribunei“ cu privilegiul achitării ei atunci, când a scris, că: „sau Maghiarul, sau Românul trebuie să peară“. Telegrama aceasta s'a sfîrșit ieri înaintea senatului universitar și Silvestru Moldovan ca compunătorul telegramei, expeditorul, colectorul de subscrieri și de bani, cu un cuvînt autorul moral și intelectual al întreg lucrului s'a judecat la „audiendum verbum“ înaintea senatului. Mai mulți colegi de ai sei, după-ce au pus vina pe Moldovan, se vor certa numai de cătră corpul profesoral respectiv, ear' constatându-se în decursul cercetării la alți doi universitari, că fapta nu li se poate imputa, acestia se vor dăscăli de cătră decanul respectiv, până la gradul, unde li se poate imputa această faptă. Executarea acestei sentințe se întîmplă astăzi. Se înțelege de sine, că despre pedepsirea aceasta se vor înecoscintița atât domnul ministru de culte și instrucțiune, cât eventual și alte autorități culturale“.

La cuprinsul acestei notițe numai atîta observăm, că ea cuprinde în sine atîtea minciuni, câte șire are. Nu-i adevărat că „Tribuna“ a ăis vre-odată, că „sau Maghiarul, sau Românul trebuie să peară“; nu-i adevărat, că sentința s'a executat, căci ea s'a recutat; nu-i adevărat, că mai mulți colegi de ai dlui Moldovan ar fi pus vina pe el; nu-i adevărată nici fabula, despre puțină capacitate a celor doi universitari și în sfîrșit pedeapsa este de tot fals adusă la cunoștință, căci sentința senatului sună astfel:

„Nr. 717 1884/5.“

„Senatul universității reg. Francisc-Iosefiane din Cluj în cauza disciplinară intentată sub nr. 641 1884/5 contra lui Silvestru Moldovan, absolut de facultatea filosofică și în contra consoților lui a adus următoarea

Decisiune:

„Silvestru Moldovan, absolut de facultatea filosofică, Constantin Pop, ascultător de științele matematice și fizice, Valeriu Morar, Eugen Bran, Leone Scridon, Octavian Boeriu și Nestor Simon, juristi, Ioan Elekes, medicinist și Pavel Svințiu, stud. în filosofie, sînt recunoscuți ca culpabili din cauza călcării §-lui 102 din regulamentul disciplinar, precum și din cauza vătămării loialității de cetățean al statului, prin urmare Silvestru Moldovan se condamnă la dojenire înaintea întregului senat universitar, conform §. 107, p. 2; Const. Pop, Pavel Svințiu, Valeriu Morar, Eugen Bran, Leone Scridon și Octavian Boeriu se condamnă la dojenire înaintea corpului profesoral al respectivei facultăți, conform §. 107 p. 1; ear' Ioan Elekes și Nestor Simon se condamnă la dojenire înaintea decanului facultății respective, conform §. 107 p. 1.

„Pedeapsa, la care este dejudecat Silvestru Moldovan, este în înțelesul §. 113 din reg. discipl. a i se induce și în absolut, (egyetemi bizonyitványába).

„Urmările notate în §. 108 din reg. discipl., încât dejudecări se împărtășesc de atari favoruri, în înțelesul §-lui amintit întră în valoare pentru toți dejudecații, dar' pentru Const. Pop, Leone Scridon, Valeriu Morar, Eugen Bran, Pavel Svințiu, Octavian Boeriu, Ioan Elekes și Nestor Simon numai pe durata unui jumătate de an.

„Enea Draia se achită de acusa, că ar fi comis eroare disciplinară.

Motive:

„Silvestru Moldovan a recunoscut, că a adresat redactorilor (?) diarului „Tribuna“ din Sibiu, după-ce aceia au fost achitați într'un proces de presă intentat contra lor, o telegramă de cuprinsul următor: „Cluj, 10 Februarie. Domnilor Barițiu și Slavici! Junimea universitară română din Cluj vă felicită. În bine și în rău ea este totdeauna cu Voi! În numele junimii Silvestru Moldovan.“

„Ceialți acușați, afară de Ion Elekes și Enea Draia, încă au recunoscut, că și-au dat

cosimțământul la trimiterea telegramei și că au contribuit la acoperirea speselor de expedare.

„Redactorii „Tribunei“, precum se scie, au fost acușați pentru publicațiuni contrare statului (állam ellenes közlemények).

„Acușații, ce e drept, neagă, că ar fi cunoscut obiectul procesului, ba o parte din ei au afirmat și aceea, că despre obiectul procesului numai după aceea, (utólag), ba chiar nici până în ziua interogatoriului n'au avut cunoștință. Această fasiune, deja de sine foarte neprobabilă, perde încă din valoare, dacă luăm în considerare fasiunea forțată a singuraticilor acușați, caracterisată prin tendențiositate și înțelegere învederată.

„Ear' apărarea acușărilor cade cu totul, dacă considerăm tonul telegramei de simțământ de valoare propriu și consciu, care nu convine de loc cu explicarea, ce acușații s'au nisuit a-i da, anume, că achitați fiind redactorii s'au bucurat, ear' dacă ar fi fost condamnați, s'ar fi întristat.

„Este deci fără îndoială, că acușații au cunoscut obiectul procesului de presă.

„Acușații trimiseseră telegrama în numele junimii române universitare și prin aceasta au greșit contra §-ului 102 din reg. discipl., conform căruia studenții universitari nu formează corporațiune.

„Mai departe au greșit declarându-se și cățiva în numele întregii junimi universitare române și prin declararea lor au compromis-o și în sfîrșit au greșit contra loialității de cetățean al statului felicitând pe redactorii acușăți cu o telegramă, prin care și-au însușit tendințele anti-patriotice ale acelora și s'au manifestat solidari cu ei.

„Vinovăția acușărilor astfel fiind constatată, Silvestru Moldovan, ca unul, dela care a purces idea acestei abateri disciplinare, care a dus-o într'u împlinire și a agitat pe consoții sei, a trebuit pedepsit mai asupru; ear' Ioan Elekes, care a luat cunoștință despre telegramă numai în urmă și numai după aceea a contribuit la speșe, precum și Nestor Simon, care la aparență, din cauza gradului inferior al facultății sale spirituale, abia a putut pricepe ponderositatea faptei sale, au trebuit pedepsiți mai ușor.

„În sfîrșit Enea Draia, care nu s'a învoit la trimiterea telegramei și nici n'a contribuit nimic la speșe, a trebuit achitat de acusa și pedeapsă.

„Dat în Cluj, din ședința extraordinară a senatului dela universitatea reg. Franc. Iosefiană, ținută în 26 Martie 1885“.

Dr. Csiky, m. p.

rector.

Adecă resumând această sentință pe scurt, fără motivele greșite și forțate, că Silvestru Moldovan afară de dojană, este pedepsit cu inducerea casului în absolut și cu perderea bursei de stat, ear' ceialalți tineri, afară de dojană, cu perderea stipendiilor pe un semestru.

Pedeapsa aceasta din urmă singură considerată, are urmările cele mai funeste. Tinerii pedepsiți au pierdut cu totul preste 900 de fl. v. și urmarea e, că unii mai lipsiți de mijloace vor fi siliți a părăsi univrsitatea, a-și întrerupe studiile, ba a perde poate chiar semestrul. — Dacă comparăm această aspră pedeapsă, cu pedeapsa tinerilor maghiari din anul trecut, nu sciu ce se gândim despre simțul de dreptate, ce domnesce în țeara noastră, căci mare crimă trebuie să fie aceea, care se pedepsește cu 900 fl. v. a.

Tinerii, nu-i vorbă, au recutat contra sentinței prin senat la înaltul ministru Trefort, dar' abia credem că ministrul s'ă schimbe ceva. De câte-ori Românul cere ceva dela lucrurile mai înalte, „bate toaca la urechea surdului“.

Catilina.

Cronică.

Sinodul bisericii luterane încă e adunat aci în Sibiu. În ședința de d. a. dela 15 l. c. n. a sinodului fiind episcopul bolnav, presiul l'a ocupat curatorul suprem bisericesc dl Kästner. În această ședință s'au ales comisiunile.

*

Prelegere publică în Cernăuți. Marti a ținut dl prof. c. r. Ioan Drogli prelegere despre Voevodul Moldovei Stefan-cel-Mare. Prelegerea s'a ținut în sala societății „Armonia“ din Cernăuți.

*

Decorare. Redactorul dela „Narodne Novine“ din Agram Nicolau Zec a fost decorat

cu crucea de cavaler a ordinului Francisc-Iosif în recunoștința „meritelor“ sale pe terenul afacerilor publice“.

*

Regele României a conferit de curînd decorațiuni la mai mulți oficeri din armata austriacă.

*

Principele Leopold de Hohenzollern, moștenitorul presumpțiv al tronului României va veni după cum ăice „L'Indep. Roum.“ să petreacă o parte a verei la Sinaia.

*

Di T. Maiorescu, petrecînd sărbătorile Pascilor în străinătate, s'a oprit câteva zile la Viena și Florența, și s'a întors alaltă-seară în capitală.

*

Di Aug. Laurian a fost numit director la liceul s. Sava.

*

Răsboiul ruso-englez. Scirile din Odesa spun că până acum sînt concentrați 20,000 soldați la granița afgană gata de a înainta spre Herat și că mai stau gata și în Caucaș 50,000 soldați. În toată Rusia de Sud domnesce opinia, că răsboiul e neîncungurabil.

Varietați.

(O privire în veacul al 20-lea.) Baronnul Alexandru de Hübner, fost ambasador austriac în Paris, care a făcut o *Promenade autour du Monde*, a ținut nu de mult o conferință prea interesantă în Muzeul oriental din Viena. Dl Hübner conchide între altele, că pentru secolul viitor Europa se poate aștepta la o invasiune chineză. „Karlsruher Zeitung“ dă un extract al acelei conferințe, pre care îl reproducem și noi:

Cine vorbește de afacerile globului — a ăis conferențiarul — nu poate trece cu vederea China. Răsboiul Englezilor și al Francezilor cu imperiul ceresc este un eveniment istoric, nu din cauza succeseilor obținute, dintre care cel mai faimos a fost jăfuirea și dărîmarea palatului imperial de vară dela Peking, ci pentru-că a dat jos zidul, ce despărția ermetic de restul lumii 400 milioane oameni. Au voit să deschidă China pentru Europeni. S'a deschis însă globul pentru Chinezii. Cine călătorește oare spre interiorul Chinei? Nimeni, afară de misionari, care travești se aflau deja acolo, în afară de cățiva exploratori. Dar' Chinezii inundază o mare parte a pămîntului nostru; și ei colonizează, dar' în chipul lor. Prea talentat, dar' inferior Caucazianului în sferile supreme ale activității intelectuale, activ până la neoboseală, moderat până la extrema abstenență, econom, negustor născut, de o onestitate proverbială, agricultor, grădinar de primul rang, excelent în toate ramurile de manufactură, fiul imperiului ceresc respinge și dă la o parte pe European, încet, pe nesimțite dar' sigur, ori unde îl întâlnește.

Vorbesc numai despre ceea-ce am văzut însumi. În anul 1871 tot comerțul englez cu China — el era și este încă de 42 milioane lire sterlinge — a fost în mâinile caselor engleze; cele patru mari firme, dintre care una americană, în Shanghai și Hong-Kong cele mai mici în Treety Ports. Mijlocitorii erau tot Englezi. Numai distribuirea importului englez în interiorul imperiului se făcea decătră comercianții indigeni. Afară de acestea casa Russel poseda peste 20 vapoare, ce întrețineau comunicația între porturile convenționale și circulau pe Yangste. Afară de câteva case mai mari engleze, astăzi tot comerțul este în mîna neguțătorilor chinezi și vapoarele sînt în posesiunea companiilor chineze.

În Makao, care a fost al Portugezilor aproape 400 de ani, se vîd palaturi luminate și multe sînt din secolul al 16-lea. Acesta este cartierul cel distins al orașului, în care e permis Chinezilor să-și zidească case. Aceasta nici nu se face. Însă cele mai multe palaturi au fost cumpărate de Chinezii avuți, care acum locuiesc într'insele.

La prima mea vizită în Singapore, în anul 1871, populația era compusă din 100 familii albe, 20,000 Malay și câteva mii de Chinezii. Când la începutul anului trecut am fost earăși în acest oraș, locuitorii se împărțiau după constatările oficiale, în 100 familii albe, 20,000 Malay și 86,000 Chinezii. Se făcuse un nou oraș chinez, cu prăvălii admirabile, cu locuințe frumoase și cu Pagode minunate. Credeam că sînt în Canton. Virful sudic al Indiei posterioare, țările situate între Siam și Oceanul-indian la Sud de Burmah, care nu de mult erau aproape lipsite de oameni, se umplură cu Chinezii. Numărul fiilor imperiului ceresc, care emigrau în acele ținuturi și debarcau la Singapore a fost de 100,000 în 1882 și 150,000 în 1883. În anul din urmă se aștepta o urcare și mai considerabilă.

Legile draconice, prin care California și Australia caută să se scape de acești concurenți incomozi, sînt cunoscute. Aceste legi, ce stau în contradicție strigătoare cu principiile filantropice de egalitate și fraternitate ale tuturor raselor, rămân o literă moartă. Nici odată n'am întâlnit așa de mulți Chinezii în strădele din San-Francisco, ca în vara trecută. În Australia elementul

chinez primesce tot mai multă importanță și înțindere. Negreșit că un om, care face același lucru cu prețul jumătate, își deschide toate ușile.

Chiar în insulele Mării-sudice crește influența chineză. Comerțul însemnatelor insule Gilbert este în mîna unei mari firme chineze. În insulele Sandwich fiii cerului câștigă pe fie-ce an. Americanii de nord, până aci stăpîni preste acele insule, sub regele indigen din Hawai, sînt deja terenul șovîind sub picioarele lor. Cu încetul Chinezul îi respinge. Toate câte spusei asupra acestei materii, le-am vădut cu ochii mei proprii. Numai Chili și Peruvia nu le-am vizitat. Aflu însă din documente oficiale, că dela 1860 au emigrat 200,000 Chinezii, un număr enorm în comparație cu populația europeană, cea rară în acele țeri.

Europa cu 300 milioane și China cu 400 milioane locuitori, afară de India formează cele două teritorii din lume, ce au prea multă populație. Ambele își trimit fiii în străinătate. Sînt două curente puternice, cel alb și cel galbin.

De când cu timpurile emigrațiunii popoarelor, istoria nu cunoaște o asemenea mișcare de mase colosale.

Ni se impune o serie de întrebări:

În ce stare se va afla continentul cel vechiu, după-ce va da așa mulți fii de ai sei? El, care acum suferă de abundență de sânge, se va bucura oare de o deplină sănătate după o lăsare de sânge așa de mare, sau va căde în anemie ca Spania? Cine scie? Ce soarte așteaptă statele tinere din Australia, ce nu sînt nici regate nici republice? Ce reacțiune vor avé asupra metropolei și a Europei? Nu scim. Ce se va nasce din ciocnirea celor doi curenți, cel alb și cel galbin? Vor curge ei oare în pace în albi paralele unul lîngă altul, sau prin colisiunea lor vor produce stări caotice? Nu scim.

Oare societatea creștină, civilizațiunea creștină vor dispăre o societatea actuală? Va eși oare victorioasă din conflictul viitor, ducînd peste suprafața pămîntului eternele sale principii?

Nu scim. Acestea sînt enigme neresolvate, sînt misterii ale providenței. Învîlîte, ele zac încă liniștite în sinul viitorului. Ceea-ce așăm noi, sînt numai sunetele serioase ale uverturei marelui drame a timpurilor viitoare.

Încă nu s'a ridicat cortina. Acțiunea se petrece în secolul al două-decilea.

(Otrăvirea găinilor prin neghină). D.

Eloire, medic veterinar dela Capelle, a constatat otrăvirea găinilor prin boabe de neghină. La pui simptomele de otrăvire, se puteau confunda în câțva cu acelea ale colerei. În acest timp nu se producea nici o diaree, aceasta devine ușor de o culoare albastră și veștedă, n'are fața neagră a colorii puilor. Penele pe pasărea viuă înainte de moarte cu vre-o câteva oare sînt sbrălite, de o culoare mai întunecată, pasărea este tristă și-și întoarce ciocul dela stînga spre dreapta, pielea nu prezintă nimic anormal; grăsiminea e frumoasă și fără pete.

La autopsie s'a găsit gușa plină de alimente, și pipota cuprîndea vre-o câteva petricele și coloarea exterioră era mai închisă ca și starea normală. Cavitatea sa interioră era scădută printr'un fel de umflătură mucoasă; această membrană se ridică ușor, lăsînd un gol, în dreptul umflăturii, de o masă gilantinoasă de mări-mea unei nuci. Glandele intestinale sînt ușor aprinse. Trebuie dar' evitat a se da grăunțele de neghină găinilor.

Posta ultimă.

Londra, 16 Aprilie n. „Morning Post“ serie: Avem motive de a crede că guvernul a primit declarațiuni foarte nemulțumitoare din partea guvernului rusesc. Rusia insistă prelîngă păstrarea tuturor pozițiilor și declară, că dacă Anglia nu ia răspunderea pentru consensul Emirului, Rușii vor ocupa Herat-ul.

Petersburg, 16 Aprilie n. Conform unei sciri, comunicate pe cale privată diarului „Nowoje Wremja“, în Afghanistan a izbucnit revoluțiunea.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Budapesta, 17 Aprilie n. Casa deputaților. Din cauza sărbării familiare a ministrului-president s'a hotărît unanim să nu se țină mîne ședință. Se continuă desbaterea generală asupra modificărilor făcute la reforma casei de sus; au vorbit Andreánszky, Orbán și Szilágyi contra proiectului.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extrase din foaia oficială.

Citațiuni:

— Din partea tribunalului din Turda se provoacă Maria Deák, a se înfățișa într'un an la acest tribunal.

— Din partea judecătoriei cereuale din Ciocova (com. Timiș) se provoacă Iacob Friedmann și soția, a se înfățișa în 4 Maiu a. c. st. n.

Concursuri:

— Un post de practicant de contabilitate la oficiul reg. de dare din Careii-mari (com. Sătmăr). Concursurile sunt a se trimite în 2 săptămâni la inspectoratul de dare din Careii-mari.

— Un post de scriitor la procuratura reg. din Alba-Iulia. Concursurile sunt a se trimite până 24 Maiu a. c. la procurorul de stat suprem din Mureș-Oșorhei.

Bibliografie.

„Ortodoxul.“ Ese în fiecare Duminică. București, 24 și 30 Martie 1885. Anul VI. Nrii 12 și 13. Sumar: Dina învierii. — Conferențe preotesci. — Despre catacombe. — Petru în Roma. — Disciplina în ierarhie. — Republicanismul extra-francez al dascălilor români la congresul din Iași. — Apostolul Toma și credința lui. — O acuzațiune de netoleranță în știință! — Anunțuri.

Seiri economice.

Pe piața bucatelor a început sub impresiunea faimelor rășboinice o mișcare demnă de atențiune. Această mișcare a purces de pe piețele americane, unde s'a dat căutare viuă atât pe hani gata, cât și pe obligațiuni sunătoare pe timp determinat. Pe piețele engleze, precum s'a amintit deja, prețul grâului din săptămâna trecută s'a urcat cu 2 shillingi; o îmbunătățire avantajoasă de prețuri se arată în Berlin, în Viena și Budapesta.

Fără îndoială mișcarea urcării de prețuri va dura până atunci, până când părerile preocupate cu faima rășboiului nu vor înceta, de loc însă după-ace rășboiul devine fapt, atunci cu toată siguranța ne putem aștepta la prețuri mai mari, deoarece de o parte exportul prin porturile rusești devine imposibil, de altă parte chiar și proviziunea de nutreț a pășilor belogerante încă va mai mări lipsele.

Spre ilustrarea prețurilor urcate din zilele cele mai din urmă, dăm următorul conspect relativ la prețurile de Sâmbătă și Marți:

	În 11 Aprilie.	În 14 Aprilie.
Grâu de primăvară . . .	8.93 fl.	9.35 fl.
„ „ toamnă . . .	8.96 „	9.36 „
Ovășul de primăvară . .	7.40 „	7.55 „
Păpușoiul . . .	6.14 „	6.35 „

Buletin financiar. Cetim în „Voința Națională“: Situațiunea politică continuă a fi îngrijitoare și bursele străine au închis ieri toate cu cursuri scădute. Nu trebuie prin urmare să ne prindă mirare, dacă vedem și valorile noastre atinse de curentul general de neîncredere în viitor.

Notăm cursurile de închidere a valorilor noastre în Bursele de ieri.

Paris. Renta perpetuă 5% a închis cu 83, perțend 1 punct dela ultimul curs făcut.

Berlin. Amortisabilă 5% staționară la 89.50; obligațiuni de căi ferate 6%: 101.75; 5%: 98.80; împrumutul Openheim: 107; municipale 1884. 88.

La Bursa de Viena napoleonul a ajuns 9.92 $\frac{1}{2}$; galbenul 5.85. Acțiunile creditului Amstalt au închis cu 281, 70 în scădere de 1 fl. 70 cr.

La Londra. Consolidatele au închis ieri cu 94 $\frac{1}{2}$ în scădere de $\frac{1}{4}$ %.

Cursurile de deschidere de astăzi ale bursei din Viena fiind slabe ele au influențat și asupra speculațiunii la noi și astfel avem a înregistra o scădere în bursa noastră.

Băncile Naționale au închis cu 1,120 cassa și 1,136 termen.

Daciele cu 299 și 303.

Naționalele au rămas staționare la 225 și 227.

Construcțiunile au închis cu 222 și 225 $\frac{1}{2}$.

Agiul nu s'a cota în bursă. În piață el face 15.40—15.60%.

În valori de stat și scrisuri fonciare notăm:

Renta perpetuă 5%: 83.

Renta amortisabilă 5%: 87.

Obligațiuni de stat 6% (r. c.): 84.

Scrisuri fonciare rurale 7%: 96.

Scrisuri fonciare urbane 5%: 77.

Lipsa de numerar, aur și necesitățile lichidațiunii au provocat oare-cari vârsări de valori de plasament, cari au deprimat mai mult încă cursurile.

Tergul de rîmători în Steinbruch. În 15 Aprilie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 41.— cr. până 43.— cr., unguresci grei, tineri 44. $\frac{1}{2}$ cr. până 45. $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 42.— cr. până 43.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușoară 42.— cr. până 43.— cr., româneschi de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43. $\frac{1}{2}$ cr. până 44. $\frac{1}{2}$ cr., transito ușori 43.— cr. până 43. $\frac{1}{2}$ cr., transito sêrbesci, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 41. $\frac{1}{2}$ cr. până 43.— cr., transito ușori 41. $\frac{1}{2}$ cr. până 43.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Bursa de Budapesta

din 16 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	94.70
„ „ hârtie „ 5%	89.80
Împrumutul căilor ferate ung.	144.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	102.—
„ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ bănățene-timișene	101.50
„ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ transilvane	101.—
„ „ croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.—
Împrumut cu premiu ung.	115.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	117.50
Renta de hârtie austriacă	80.25
„ „ argint austriacă	80.75
„ „ aur austriacă	105.50
Losurile austr. din 1860	138.75
Acțiunile băncei austro-ungare	848.—
„ „ de credit ung.	283.—
„ „ „ austr.	283.80
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut, de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.80
Napoleon-d'ori	9.91
Mărci 100 imp. germane	61.80
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Viena

din 16 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	94.75
„ „ hârtie „ 5%	90.10
Împrumutul căilor ferate ung.	145.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonuri rurale ung.	101.—
„ „ cu cl. de sortare	101.—
„ „ bănățene-timișene	101.—
„ „ cu cl. de sortare	101.—
„ „ transilvane	100.50
„ „ croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	96.50
Împrumut cu premiu ung.	115.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	117.80
Rentă de hârtie austriacă	80.75
„ „ argint austriacă	81.20
„ „ aur austriacă	105.10
Losurile austr. din 1860	138.80
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
„ „ de credit ung.	282.—
„ „ „ austr.	283.30
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.87
Napoleon-d'ori	9.91
Mărci 100 imp. germane	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de București.

Cota oficială dela 16 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vënd.	94.—
„ Rur. conv. (6%)	„	88.—	„	89.—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	„	290.—	„	295.—
Banca națională a României	„	1150.—	„	1200.—
Împr. oraș. București	„	30.—	„	32.—
Credit mob. rom.	„	190.—	„	195.—
Acț. de asig. Naționala	„	223.—	„	225.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	81.—	„	82.—
Societ. const.	„	239.—	„	239.—
Schimb 4 luni	„	—	„	30.—
Aur	„	12. $\frac{1}{4}$	„	12.40

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“.

Comptul încheiat al secțiunii I-a pro 1884.

Venituri.	fl.	cr.	Eșiri.	fl.	cr.
Fondul de premii din anul 1883	6577	44	Premii pentru reasigurare	22912	54
Premii după detragerea stornilor	65009	39	Salare, spese, timbre, tipărituri, spese de călătorie, dare etc.	16353	98
Taxe după detragerea stornilor	5651	15	Amortisare de mobilități	146	fl. 59 cr.
Reservă pentru daune ex 1883	265	—	Amortisare din spesele de întemeiere	927	fl. 88 cr.
Venituri diverse	258	05	Amortisare din pretensiuni dubioase	244	fl. 82 cr.
			Interese după obligațiunile fondului de întemeiere	3363	—
			Reservă de premii	10281	36
			Daune plătite, detragând partea reasigurată	18224	89
			Provisiuni	1975	67
			Subvențiuni la societăți de pompieri	603	15
			Reservă pentru daune pendente	1708	75
			Profit pro 1884	1018	40
	77761	03		77761	03

Comptul încheiat al secțiunii II-a pro 1884.

Venituri.	fl.	cr.	Eșiri.	fl.	cr.
Fondul din premii din anul 1883	160015	20	Sume asigurate plătite	44084	13
Transportul premiilor din anul 1883	7516	38	Reservă pentru casuri de moarte insinuate	901	95
Premii după detragerea stornilor	82338	17	Plătiri pentru tontine contra-asigurate	290	—
Taxe după detragerea stornilor	3038	81	Sume pentru zestre asigurate plătite	7100	—
Casuri de moarte insinuate ex 1883	4767	53	Premii de reasigurare	1964	78
Taxe de administrare dela tontine, arvune precluate etc.	3111	89	Provisiuni de acuiștiune	463	94
Interese și venite dela cassa proprie etc.	7884	03	Amort. din prov. capitalisată	4009	74
Contul de profit din anii 1882 și 1883	1625	92	Provisiune de incassare	2508	39
Contul fondului de garanță	921	65	Salare, spese, timbre, tipărituri, dare, spese de călătorie etc.	20690	50
			Polite rescumpărate	3918	37
			Premii rebonificate	91	99
			Amortisare din mobilități	146	59
			Amort. din spes. de întemeiere	927	88
			Amort. de pretens. dubioase	122	41
			Onorare medicale	1412	78
			Interese după obligat. fond. de întemeiere	3363	—
			Fondul de premii pro 1885	172020	51
			Transport de premii pro 1885	7202	62
	271219	58		179223	13

Wilhelm Bruckner m. p.

Conturile de sus și bilanțul s'au aflat în consonanță cu registrele respective.

Sibiu, în 30 Martie 1885.

Iosif Schuster m. p.
consilier de fin. în pens.

Comitetul de reviziune:

Georg Mike m. p.
director la direcțiunea fin.Dr. Ioan Nemes m. p.
avocat.

Editura și tiparul Institutului geografic, societate pe ații în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.

Bilanț în 31 Decemvrie 1884.

Activa.	fl.	cr.	Pasiva.	fl.	cr.
Obligațiuni neeedate	170800	—	Fondul de întemeiere	fl. 300000	—
fl. 20400 priorități a I. drum de fer transilv.	97.50	fl. 19890.—	subtrăgându-se amortisarea	fl. 6900.—	293100 —
„ 16000 5 $\frac{1}{2}$ % scrisuri fonciare	101.50	16240.—	Fondul de premii secț. I.	—	10281 36
„ 5000 acții ale I. drum de fer transilv.	179.50	4487.50	Fondul de premii secț. II.	fl. 172020.51	—
„ 7650 obligații rurale transilv.	101.—	7726.50	Trans. premiilor secț. II.	fl. 7202.62	179223 13
„ 6900 losuri pentru regularea Dunării	115.25	7952.25	Reservă pentru casuri de moarte insinuate	—	901 95
„ 3000 acții ale drumului de fer nordic	2307.—	6921.—	Reservă pentru daune de incendiu insinuate	—	1708 75
„ 3000 înscrise dela inst. fonciar din Sibiu I. emisiune	103.—	3090.—	Fondul de rezervă pentru tontine	—	60582 55
„ 2000 înscrise dela inst. fonciar din Sibiu II. emisiune	103.50	2070.—	Interese neridicate	—	2164 92
„ 5500 înscrise dela inst. fonciar din Sibiu III. emisiune	102.—	5610.—	Fonduri de profit rezervate ex 1882 și 1883	—	1032 96
„ 3000 losuri de stat din 1860 $\frac{1}{4}$	134.60	4038.—	Fondul de garanță secț. I.	—	1881 49
„ 1100 losuri de stat din 1860 $\frac{1}{3}$	140.25	1542.75	Fondul de garanță secț. II.	—	3219 12
„ 2800 losuri în note austriace	82.15	2300.20	Profit secț. I. pro 1884	—	1018 40
„ 3400 losuri pentru regularea Tisei	116.70	3967.80			
„ 2200 3% scrisuri fonciare în losuri a institut. fonc. austriac	96.50	2123.—			
„ 1000 scris. fonc. ale „Albinei“	101.50	1015.—			
„ 900 priorități ale drum fer. Lemberg—Cernăuți	95.70	861.30			
„ 300 un los de stat din 1864	170.50	511.50			
„ 700 renta în argint	83.05	581.35			
„ 100 losuri de stat r. u.	115.25	115.25			
Portofoliu de cambii	—	2837 96			
Împrumuturi pe efecte	—	7827 95			
Împrumuturi pe polite	—	52254 16			
Împrumuturi pe polite de tontine	—	7115 —			
Pretensiuni la agenturi	—	41657 43			
Anticipațiuni la inspectori etc.	—	6190 90			
Debitori diversi	—	47448 49			
Mobili, table firmale și tăblițe	—	10471 32			
Spesele de întemeiere	—	14837 70			
Provisiuni capitalisate	—	56136 42			
Realitatea în strada Cismădiei Nr. 5	—	43000 —			
Cassa	—	3493 90			
	555114	63		555114	63

Dr. A. Brote m. p.